

Kamila Dombrowska

(Gdańsk)

**OCHRONA PRAW CZŁOWIEKA W GLOBALNYM ŚWIECIE
NA PRZYKŁADZIE DZIAŁALNOŚCI
FREE WEST PAPUA CAMPAIGN POLAND**

Abstract

Globalization processes entail increased flow of people, ideas and commodities, which to a certain degree are independent of limitations imposed by temporal and spatial barriers. The aim of this paper is to present practices which take advantage of opportunities resulting from globalization, on the example of Polish involvement in human rights protection in the Republic of Indonesia.

Key words

Globalization, glocality, human rights, Oceania, Papua

Wzmógł przepływ ludzi, idei, znaków i towarów oraz zwiększona liczba powiązań społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych na skalę międzynarodową stanowią charakterystyczne znamiona procesów globalizacji¹. Innowacyjne technologie komunikacji do pewnego stopnia uniezależniają powyższe zjawiska od ograniczeń wynikających z barier przestrzeni i czasu². Ową tezę można rozwinąć, odwołując się do Thomasa Hyllanda Eriksena, wskazującego, iż globalizacja stanowi zjawisko paradoksalne, ponieważ pociąga za sobą symultanicznie „kurczenie się” oraz „powiększanie się” świata³. Pierwszy przypadek wynika z możliwości szybkiego przemieszczania i komunikowania się oraz dostępu do idei i dóbr na poziomie lokalnym i globalnym, niezależnie od przestrzennych i czasowych ograniczeń, co czyni glob metaforycznie mniejszym⁴. Mówiąc zaś o „powiększaniu się” świata, Eriksen odnosi się do poszerzania zasobu wiedzy, co zostało trafnie ujęte przez Rolanda Robertsona jako „zwiększająca się świadomość świata”⁵. W następstwie obu zjawisk dochodzi nie tylko do powstawania napięć i konfliktów, lecz również aktywności motywowanych pozytywnymi celami, jak ochrona praw człowieka czy zapobieganie niszczeniu środowiska naturalnego⁶.

Sposoby odbierania oraz interpretowania zjawisk i towarów dostępnych dzięki globalizacji w niemal każdym zakątku świata zależne są od indywidualnych i lokalnych uwarunkowań poszczególnych jednostek oraz grup. Zauważyć tutaj należy, że procesy globalizacji nie idą wyłącznie z kierunku centrum ku peryferiom. Aktorzy społeczni związani z drugą sferą nie stanowią bowiem jedynie grupy biernych odbiorców, lecz również sami te procesy kształtują⁷. Z tego powodu, mówiąc o współczesnym funkcjonowaniu człowieka, należy podkreślić, iż jest ono glokalne – jednocześnie globalne i lokalne⁸.

Wymienione założenia wskazywać mogą na fundamenty, które przyczyniły się do pojawienia w Polsce pewnych form zaangażowania w ochronę praw człowieka w indonezyjskich prowincjach Papui i Papui Zachodniej.

¹ Posern-Zieliński 2010, s. 25; Eriksen 2009, s. 308-309.

² Baker 2005, s. 190.

³ Eriksen 2009, s. 318.

⁴ Appadurai 2005, s. 45.

⁵ Baker 2005, s. 189.

⁶ Posern-Zieliński 2010, s. 26.

⁷ Appadurai 2005, s.12.

⁸ Pojęcie glokalizacji początkowo funkcjonowało w sferze biznesu, a w latach 90. zostało wprowadzone do nauk społecznych i humanistycznych m.in. przez socjologów Rolanda Robertsona, Keitha Hamptona i Barry’ego Wellmana.

GENEZA KONFLIKTU INDONEZYJSKO-PAPUASKIEGO

Terytoria te od XVII w. znajdowały się pod stałym zwierzchnictwem kolonialnym. Początkowo włączono je w obręb Holenderskiej Kompanii Wschodnio-Indyjskiej, a po jej likwidacji w 1799 r. znalazły się pod jurysdykcją Holenderskich Indii Wschodnich. Władze zmagaly się wówczas z oporem lokalnej ludności. Choć jego natężenie nie zagrażało stabilności regionu, okazało się wystarczające, aby pobudzić ruch nacjonalistyczny po ataku Japonii na kolonię w 1942 r. Oczekiwania suwerenności spotkały się jednak z gorzkim rozczarowaniem. Holendrzy zostali rozgromieni, a kolonia przeszła pod zwierzchnictwo Cesarstwa Wielkiej Japonii.

Po II Wojnie Światowej w rejonie Azji Południowo-Wschodniej nastął czas intensywnych przetasowań. Papua i Papua Zachodnia w latach 1945-1957 znajdowały się pod panowaniem holenderskim, w ramach Nowej Gwinei Holenderskiej. W tym okresie stanowiła ona jeden z przedmiotów sporu między Stanami Zjednoczonymi Indonezji, które ogłosiły swoją niepodległość już w roku kończącym II Wojnę Światową, a Holandią, walczącą o zachowanie resztek dawnych terytoriów kolonialnych. Wynikiem zatargu było uznanie w 1949 r. przez Holandię i międzynarodowe środowisko niezależności nowo powstałego państwa. Przegrani rozpoczęli wówczas planowanie i przygotowywanie przekazania suwerenności Nowej Gwinei Holenderskiej. W tym celu Rada Nowej Gwinei, będąca organem przedstawicielskim kolonii, wydała decyzję o przyjęciu nazwy Papua Zachodnia, ustanowieniu flagi i hymnu narodowego. Plany te nie pokrywały się z aspiracjami władz indonezyjskich, przechodzących w tym czasie kolejne transformacje. Jak wskazuje Anna Grzywacz, posiadanie tego obszaru było ważne dla Indonezji z przyczyn gospodarczych, głównie ze względu na bogactwo surowców naturalnych, a także z powodów politycznych – włączenie tego obszaru miało przyczynić się do wzmacniania jedności oraz unifikacji narodu⁹.

Eskalacja konfliktu między Holandią a Indonezją nastąpiła w grudniu 1961 r., po wkroczeniu wojsk indonezyjskich na holenderską ziemię i w konsekwencji licznych starć pomiędzy stronami. Próbą rozwiązania zatargu było zawarcie porozumienia przy udziale Stanów Zjednoczonych i ONZ 15 sierpnia 1962 r. Holendrzy mieli nie tylko zrzec się roszczeń do zachodniej części Nowej Gwinei, lecz również ją opuścić¹⁰. Zanim jednak do tego doszło,

---

⁹ Grzywacz 2014, s. 142.

¹⁰ Ricklefs 2001, s. 328.

w strukturach władzy następowała stopniowa wymiana urzędników holenderskich na indonezyjskich, aż do pełnego przejęcia administracji¹¹. Warunkiem tego miało być przeprowadzenie referendum prezentującego oczekiwania ludności co do statusu prowincji. Wymóg spełniono w 1969 r. podczas tzw. Aktu Wolnego Wyboru¹², w którym Papuasi zdecydowali o włączeniu swojego terytorium do Republiki Indonezji. Przebieg oraz wyniki referendum podano w wątpliwość, przy czym szczególnie potępiono przekupywanie wyborców i fałszowanie głosów przez rządowych działaczy¹³. Plebiscyt został zaakceptowany, pomimo sprzeciwów, przez przedstawicieli ONZ i już wkrótce wprowadzono w życie ustaloną na nim decyzję¹⁴. Papua i Papua Zachodnia zostały oficjalnie ustanowione indonezyjskimi prowincjami. Nazwę tej drugiej zmieniono na Irian Jaya, co w wolnym tłumaczeniu oznacza „Zwycięski Irian”¹⁵. Ugrupowania starające się o suwerenność tych terytoriów nie uznają takiego podziału, a wyraz tego znajdujemy w wypowiedzi przedstawicieli jednego z nich: „Free West Papua Campaign jest organizacją reprezentującą dążenia niepodległościowe całej Papui Zachodniej, która obejmuje obydwie prowincje (...), zarówno Papuę Zachodnią jak i Papuę”¹⁶. Taki sposób definiowania Papui Zachodniej przyjęto w niniejszym artykule.

Relacje między Papuasami a indonezyjskim rządem od samego początku były napięte. Niezadowolenie pierwszych rosło współmiernie do niechęci poszanowania ich praw ze strony drugich. Środowiska wyrażające aktywny sprzeciw wobec opresyjnej polityki rządu, w tym powstały w 1965 r. Ruch Wolnej Papui (OPM), były regularnie pacyfikowane przez wojskowe oddziały. Irian Jaya stała się areną zbrojnych potyczek, aresztowań i prześladowań niosących za sobą liczne ofiary.

Dramatyczna sytuacja spotkała się z międzynarodowym odzewem¹⁷, w pomoc ofiarom zaangażowały się rządy innych państw¹⁸ oraz grupy działające na rzecz ochrony praw człowieka¹⁹. Do trzeciej kategorii należy przyto-

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem, s. 410, s. 358-359.

¹³ Webb-Gannon 2014, s. 354, 355.

¹⁴ Grzywacz 2014, s. 142-144.

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Wypowiedź przedstawicieli FWPCP z 10 lipca 2017 r.

¹⁷ Webb-Gannon 2014, s. 354-355.

¹⁸ Wymienić tu można kraje, które na 71. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ potępiły i zwróciły międzynarodową uwagę na łamanie praw człowieka przez indonezyjski rząd w Papui Zachodniej: Republika Palau, Republika Nauru, Republika Wysp Marshalla, Tuvalu, Królestwo Tonga, Vanuatu, Wyspy Salomona

¹⁹ Jest to m.in. Amnesty International.

czona we wcześniejszym fragmencie artykułu organizacja „The Free West Papua Campaign” (FWPC), założona w 2004 r. przez mieszkającego w Londynie papuaskiego uchodźcę i lidera niepodległościowego Benny’ego Wenda²⁰. Organizacja początkowo opierała się na pracy wolontariuszy, z czasem jednak nabrała bardziej formalnego charakteru. Owocem zaangażowania jej członków był systematyczny wzrost liczby osób wspierających kampanię, co doprowadziło do poszerzenia zakresu jej działalności oraz założenia nowych przedstawicielstw i grup sympatyzujących z nią na całym świecie²¹. FWPC definiuje się jako „pokojowa, publiczna kampania, której cel jest bardzo prosty: ofiarować ludom Papui Zachodniej wyboru własnego przeznaczenia poprzez sprawiedliwe i przejrzyste referendum- wolności, której od zawsze im odmawiano”²². W swojej aktywności stanowczo sprzeciwia się używaniu agresji²³, akcentuje również niezależność od religijnych, korporacyjnych czy politycznych instytucji²⁴.

W Polsce organizację reprezentuje „Free West Papua Campaign Poland” (FWPCP), funkcjonująca jako „niesformalizowana prawnie grupa solidarnościowa”²⁵. Przedstawienie jej formowania oraz działalności w świetle globalnego charakteru współczesnego świata stanowi zadanie niniejszego artykułu. Do jego przygotowania wykorzystano dane źródłowe pochodzące z wywiadów i rozmów przeprowadzonych z reprezentantami FWPCP między marcem a majem 2017 r. Ponadto posiłkowano się materiałami zamieszczonymi przez nich na stronach internetowych i portalu społecznościowym²⁶.

²⁰ About the campaign 2017.

²¹ Biura organizacji mieszczą się obecnie w Wielkiej Brytanii, Holandii, Papui Nowej Gwinei oraz Australii. Poza nimi wymienić można grupy solidarnościowe, funkcjonujące jako przedstawicielstwa FWPC, które znajdują się m.in. w Polsce, Niemczech, Kanadzie, Nowej Zelandii, Hiszpanii, a także w Indonezji.

²² Ibidem.

²³ Obecne w cytacie odniesienie do nieużywania przemocy jest bardzo ważne ze względu na dużą liczbę ugrupowań walczących za wolność w Papui Zachodniej, których część stosuje w tym celu przemoc. FWPC podkreśla pokojową naturę swojej aktywności, przedstawiciele polskiego przedstawicielstwa podkreślają, iż organizacja „odcina się od takich form oporu jakie prezentuje w obecnej dobie TPN-PB [TPN-PB (Tentara Pembebasan Nasional Papua Barat) – Armia Wyzwoleńcza Papui Zachodniej; przyp. K.D.], uważa że nie tędy droga i namawia do pokojowej kampanii dyplomatycznej i aktywistycznej” (wypowiedź z 10.07.2017 r.).

²⁴ Ibidem.

²⁵ Free West Papua Campaign w Polsce 2017.

²⁶ Strony internetowe, na których publikuje, lub które prowadzi D. Żuchowski: <www.krewpapasow.wordpress.com>; <fwpcpoland.wordpress.com>, <amazonicas.wordpress.com>, <www.wolnedia.net>, <estuariumsumienia.wordpress.com>, <www.facebook.pl/fwpcpoland>, <estuariumsumienia.wordpress.com>; prowadzi on ponadto konto na portalu YouTube: <www.youtube.com/channel/UCGUf4MltADYJPjSz9cPWLQ>. R. Szyborski i D. Żuchowski prowadzą wspólnie *fanpage* FWPC Poland na Facebooku oraz kanał na YouTube.

Ze względu na charakter opisywanego problemu nie mogę uwzględnić każdego rodzaju działalności prowadzonej przez organizację ani wszystkich osób w nią zaangażowanych. Motywację wyjaśnia stanowisko jednego z reprezentantów:

nie możemy podać żadnych nazwisk ani konkretnych co do tych operacji ponieważ jesteśmy obserwowani przez wywiad (Badan Intelijen Negara) poza tym ujawnienie informacji związanych z faktem, że konkretne osoby będące często więźniami sumienia, przywódcami grup niepodległościowych mogłoby narazić te osoby na kryminalizację, tortury, śmierć, jak również mogłoby przynieść to kontradziania indonezyjskiej policji zmierzające do rozbicia ruchu, siatki kontaktów, osłabić skuteczność naszych działań i osłabić wzajemne zaufanie²⁷.

NIEINSTYTUCJONALNE FORMY DZIAŁALNOŚCI NA RZECZ OCHRONY PRAW PAPUASÓW W INDONEZJI

Polskie przedstawicielstwo FWPC związane jest z postaciami dwóch mężczyzn, których młodzieńcze zainteresowania ludami tubylczymi udało się przekuć w działania zmierzające ku realnej poprawie ich sytuacji. Choć początkowo interesowały ich losy wielu grup etnicznych zagrożonych opresjami, wywłaszczeniami i wyginięciem, ostatecznie skupili się na problemie Papuasów w Indonezji. Zanim jednak ich drogi się przecięły w 2013 roku, rozwijali się w tym kierunku indywidualnie.

Pierwszy z przedstawicieli, Damian Żuchowski, od najmłodszych lat interesował się historią i kulturą ludów rdzennych. Jak przyznaje, cechowało go wówczas bardzo emocjonalne nastawienie, którego implikacją było poczucie współodpowiedzialności za wyrządzane tym społecznościom krzywdy oraz potrzeba niesienia im pomocy²⁸. W konsekwencji sukcesywnie pogłębiał wiedzę, przykładając szczególną uwagę do kwestii prawnych i etycznych, a także do filozofii, etnologii, historii i nauk pokrewnych. W trakcie poszukiwań dostrzegł brak polskich inicjatyw na rzecz ochrony ludów tubylczych, co wzmocniło w nim poczucie potrzeby podjęcia konkretnych czynności.

Żuchowski po raz pierwszy usłyszał o trudnej sytuacji Papuasów w Indonezji w okresie między 2002 a 2005 r. Najpierw zainteresował się problematyką wywłaszczeń plemion, niszczenia ich środowiska naturalnego, a następnie skoncentrował się na ich historii. Skumulowanie informacji o nasilającym się łamaniu ich praw i podpisanie przez polski oraz indonezyjski rząd kontrak-

²⁷ Wypowiedź R. Szymborskiego z 6 marca 2017 r.

²⁸ Wypowiedź D. Żuchowskiego z 26 marca 2017 r.

tów zbrojeniowych w 2006 r. skłoniły go do głębszego zaangażowania, które przybrało formę dyskusji i ankiety na internetowym forum, odnoszących się do etycznego wymiaru prowadzenia interesów przez rządy obu państw. Rok później Żuchowski rozpoczął regularną działalność publicystyczną, skupioną na relacjonowaniu aktualnych wydarzeń w Papui Zachodniej oraz innych ludów rdzennych, a także na przybliżaniu ich historii i kultury.

Za dojrzały etap swojej aktywności Żuchowski uznał okres rozpoczynający się w 2009 r., kiedy to zainspirowany udziałem w demonstracji solidarnościowej pod ambasadą Peru, zorganizował spontanicznie Mityng Ludów Tubylczych. W trakcie wydarzenia zbierał podpisy na dziesięciu petycjach popierających prawa rdzennych ludności z różnych rejonów świata, w tym Papui Zachodniej. Początkowo przedsięwzięcie miało charakter stacjonarny. Autor wynajął stoliki, na których umieścił informacje o sytuacji plemion, jednak umiejscowienie na uboczu Starego Rynku w Poznaniu (wynikające z problemu z zakwalifikowaniem przez Urząd Miejski inicjatywy jako zgromadzenia publicznego) skutkowało brakiem oczekiwanego zainteresowania ze strony przechodniów. Skłoniło to działacza do aktywnego chodzenia się wśród ludzi i informowania ich o petycjach i ludach. Podczas Mityngu, który odbywał się co weekend w okresie od połowy lata do listopada, Żuchowski zebrał od 600 do 900 podpisów na petycjach, które następnie zostały skierowane do przedstawicieli wybranych rządów. Podczas II edycji akcji w 2010 r. kolejne kilkaset osób podpisało dwie petycje przekazane do prezydenta Indonezji Susila Bambang Yudhoyono oraz Donalda Tuska, pełniącego wówczas funkcję premiera Rzeczypospolitej Polskiej.

Od 2010 r. Żuchowski w coraz większym stopniu oddawał się publicystyce. Ma na koncie kilkaset tekstów różnego rodzaju: artykułów, esejów, opracowań, wiadomości, najczęściej publikowanych w Internecie, a rzadziej w formie drukowanej²⁹. Ponadto założył stronę internetową, na której informował o przebiegu bieżących wydarzeń dotyczących indonezyjskich Papuasów, a także propagował idee ochrony ich praw³⁰. W kolejnych latach pisał również na portalach „Wolne Media”³¹ czy „Salon24.pl”³². Aktywność tego typu stanowi dla niego podstawowy środek wyrazu, za pomocą którego może informować i uświadamiać społeczeństwo, ale nie jedyny. Choć w roli publi-

²⁹ Żuchowski opublikował na samej tylko stronie internetowej <www.wolnemedi.net> ponad 200 tekstów.

³⁰ Zob. [online]. Papua Zachodnia – Polska [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://krewpapasow.wordpress.com/>>.

³¹ Żuchowski 2017a.

³² Żuchowski 2017b.

cysty Żuchowski czuje się najpewniej, uczestniczył on również w wyjazdach interwencyjnych, służących prowadzeniu dialogu z urzędnikami, dziennikarzami oraz ludźmi, którzy mogli wywrzeć korzystny wpływ na prowadzone przez niego inicjatywy. Działalność aktywisty ma charakter społeczny i poza kilkoma wyjątkami nie przyniosła mu korzyści finansowych. Żuchowski definiuje ją przede wszystkim jako misję oraz konieczność³³.

Teksty w języku polskim upowszechniane przez publicystę w Internecie ułatwiły dostęp do wiadomości opisujących aktualne problemy, historię i kulturę rdzennych ludów. Jedną z osób, które skorzystały z tej możliwości, był Rafał Szymborski, którego zaciekawienie ową tematyką sięga nastoletniego wieku, kiedy to rozwijał je, zasięgając informacji z książek, filmów dokumentalnych oraz skąpych wycinków z gazet³⁴. Trudności, z jakimi od wieków mają styczność ludy tubylcze, wzbudziły u niego silne emocje, przekształcone z czasem w postawę sprzeciwu wobec procesów kolonizacji europejskiej i chrystianizacji oraz wolę polepszenia ich skomplikowanej sytuacji. Impulsem do podjęcia konkretnych inicjatyw okazała się wspomniana lektura opracowań Żuchowskiego w 2013 r., po której Szymborski zdecydował się nawiązać z nim kontakt. Do zasług publicysty można ponadto wliczyć wprowadzenie go w problematykę Papui Zachodniej³⁵.

Jeszcze w tym samym roku Szymborski przygotował wraz z Sylwią Gibaszek i Maxem Bojarskim solidarnościową aukcję artystyczną, na której można było zakupić obrazy, fotografie, książki i inne przedmioty. Fundusze uzyskane z licytacji przekazano FWPC. Dodatkowym celem wydarzenia było zaprezentowanie na lokalnym forum trudnej sytuacji Papuasów oraz wyrażenie solidarności z nimi³⁶. Co ciekawe, podczas przygotowań do akcji aktywista spotkał się z płynącym z ich strony zainteresowaniem. Wykorzystując internetowe portale społecznościowe, nawiązali z nim kontakt, okazali wdzięczność oraz wyrazili aprobatę wobec dalszej działalności w tym zakresie. Szymborski, zachęcony odzewem, rozpoczął naukę *bahasa indonesia* – języka urzędowego Republiki Indonezji³⁷. Proces kształcenia odbywał się pod okiem

³³ Wypowiedź D. Żuchowskiego z 26 marca 2017 r.

³⁴ Informacje pochodzą z filmu dokumentalnego autorstwa Rafała Szymborskiego.

³⁵ Ibidem

³⁶ Akcja solidarnościowa 2013.

³⁷ Pomimo różnorodności języków, którymi posługują się Papuasi, ci zamieszkujący indonezyjskie prowincje zmuszeni są do używania oficjalnego języka *bahasa indonesia*. Posługiwanie się lokalną, papuską mową wiąże się bowiem z prześladowaniami i karami. Z tego powodu dzieci objęte są nauką języka narodowego, którym aktualnie posługuje się większość Papuasów, również tych walczących o prawa człowieka i niezależność w Papui Zachodniej.

papuaskich nauczycieli, przy wykorzystaniu dostępnych w Internecie słowników. Według społecznika porozumiewanie się w tym języku uczyniło go ogniwem łączącym anglojęzycznych działaczy z Papuasami w Indonezji i na uchodźctwie³⁸. Znajomość języka utorowała mu drogę ku głębszym, liczniejszym relacjom z aktywistami i poszkodowanymi, co pozwoliło na poszerzenie jego wiedzy oraz możliwości dalszego działania.

Pierwszą większą inicjatywą koordynatora FWPCP była współorganizacja koncertu „Papua Merdeka”, który odbył się 9 sierpnia 2014 r. w Niecieplinie³⁹. Do inicjatorów i realizatorów przedsięwzięcia należał także pochodzący z Garwolina punkrockowy zespół „Bunt”, który według relacji Żuchowskiego „przełamując strefę ciszy związaną z kwestią łamania praw człowieka w Papui Zachodniej, postanowił ciężkim brzmieniem gitar zwrócić uwagę mieszkańców kraju nad Wisłą na nadużycia dokonujące się u zachodnich bram Oceanii”⁴⁰. Obok „Buntu” na scenie pojawiły się również kapele „Niepotrzebni” i „Na zewnątrz”, a gościnnie wykład wygłosił dr Przemysław Sieradzan⁴¹. Koncert stanowił pierwszy w Polsce przejaw poparcia na tak dużą skalę samostanowienia Papuasów, potępienia przemocy stosowanej wobec nich, zwrócenia uwagi na konflikt papuasko-indonezyjski oraz zbiórki funduszy pozyskanych z wejściówek na wydarzenie, które przekazano centrali FWPC w Oxfordzie.

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEGO PRZEDSTAWICIELSTWA FREE WEST PAPUA CAMPAIGN

Wymienione dotychczas przedsięwzięcia obrazują współpracę pojedynczych osób, niezwiązanych ze sobą żadną formą organizacyjną lub instytucjonalną, dla których łamanie praw człowieka w Papui Zachodniej stanowiło istotny problem, wymagający przeciwdziałania i upowszechnienia na forum lokalnym, państwowym i ponadnarodowym. Taki stan rzeczy uległ zmianie przy okazji II edycji koncertu „Papua Merdeka”, w którym udział wzięli zaproszeni przez Szymborskiego członkowie papuaskiego zespołu „Mambesak”. Liderem grupy jest obecnie syn jej założyciela, Oridek Ap, pełniący również

³⁸ Wypowiedź R. Szymborskiego z 25 marca 2017 r.

³⁹ Koncert 2014

⁴⁰ Koncert 2015.

⁴¹ Zob. filmowa i pisemna relacja z wydarzenia: Koncert 2014.

funkcję koordynatora holenderskiego przedstawicielstwa FWPC. Pozostali muzycy są także zrzeszeni w owej filii.

Grupę wykonującą muzykę folkową założono w 1978 r. na Uniwersytecie Cenderawasih w Jayapurze. Zespół aktywnie angażował się w działalność kulturalną i polityczną, wymierzoną przeciw brakowi poszanowania papuaskich praw w Indonezji. Jego pierwszy lider, antropolog, aktywista i muzyk Arnold Ap, w 1983 r. był aresztowany i torturowany przez indonezyjskie wojskowe siły specjalne „Kopassus”. Choć podejrzewano go o współpracę z OPM, nie znaleziono jednak na to żadnych dowodów. Po wypuszczeniu na wolność w 1984 r. zabito Apa strzałem w plecy, co wywołało publiczne oburzenie. Artysta stał się dla Papuasów symbolem indonezyjskiego okrucieństwa oraz walki o jego zaprzestanie. Tak silne reakcje wynikają nie tylko z brutalności ciemnych i śmierci cenionego aktywisty. Dla Papuasów muzyka, śpiew i taniec wyrażają tożsamość etniczną, kulturową i społeczną. Są bogate w odniesienia do rdzennych wartości, mitów, historii oraz tęsknoty za tradycyjnymi sposobami życia⁴². Twórczość tego typu jest ważnym orężem papuaskiego ruchu oporu. Z tych powodów, mordując Apa, cios zadano również temu, co reprezentował – papuaskiej tożsamości. Ograniczanie swobody kulturowej widoczne w powyższym przykładzie zelało nieco w wyniku szeregu zmian politycznych w latach 90. i na początku XXI wieku⁴³. W praktyce jednak modyfikacje obecne są raczej na papierze niż w rzeczywistości⁴⁴. Aktywiści nadal organizują akcje prowadzące do zwiększenia autonomii, z których wiele wykracza poza lokalny obszar, czego odzwierciedleniem jest przyjazd do Polski zespołu „Mambesak”.

Papuasi rozpoczęli pobyt od wizyty w domu Szyborskiego, gdzie poznali się z gospodarzami oraz przygotowali do koncertu. W dniu wydarzenia goście założyli stroje i nałożyli na ciało malunki nawiązujące do rodzimej kultury, przyszykowali instrumenty oraz wykonali pieśni skierowane do przodków, mające dodać im siły. Podczas występu można było usłyszeć inspirowane lokalną tradycją utwory oraz ostatnią kompozycję Arnolda Apa, napisaną w areszcie niedługo przed śmiercią. Artyści zwrócili uwagę publiczności na problematyczne położenie Papuasów nie tylko śpiewem, grą na instrumentach i tańcem, lecz również przemówieniem, w którym lider wyrażał potrzebę

⁴² Bertrand 2007, s. 22.

⁴³ Mowa tu m.in. o rozbudzeniu nadziei po ustąpieniu ze stanowiska generała Hadjiego Mohameda Suharto w 1998 r., oraz wydanym w 2001 r. akcie dotyczącym autonomii prowincji Papua. Więcej o akcie zob. w: Bertrand, s. 24-28.

⁴⁴ Ibidem; Webb-Gannon 2014, s. 354.

uzyskania wolności, o którą oni walczą poprzez muzykę⁴⁵. W podobnym tonie, choć w odniesieniu do metod pracy FWPCP, wypowiedział się Szymborski, mówiąc: „(...) staramy się prowadzić kampanię poprzez wykorzystanie rewolucyjnego potencjału muzyki i kontrkultury młodzieżowej (...)”⁴⁶.

O przełomowym charakterze wizyty zespołu „Mambesak” stanowi złożenie przez Papuasów na ręce Szymborskiego i Żuchowskiego propozycji utworzenia polskiego przedstawicielstwa FWPC. 8 sierpnia 2015 r. dwójka Polaków zaczęła oficjalnie działać w ramach tej międzynarodowej kampanii. Dla Szymborskiego fakt ten stanowił zwieńczenie wieloletnich starań, o czym wspomina w inauguracyjnym przemówieniu, wyjaśniając przy okazji motywy swoich działań:

Dwadzieścia lat temu zainspirowały mnie słowa Jeana Paula Sartre’a – Albowiem nie mogę być wolny jeśli wszyscy nie są wolni. Te słowa inspirują mnie cały czas i efektem tej inspiracji jest to, co dzieje się dzisiaj. Proszę Państwa. Nasi goście powierzyli nam ważne zadanie. Chcą abyśmy reprezentowali na ziemiach polskich ich naród Papui Zachodniej, abyśmy reprezentowali wraz z Damianem [Żuchowskim – przyp. K.D.] organizację Free West Papua Campaign. Dzisiejszy dzień jest dniem otwarcia tej organizacji reprezentującej prawa rdzennej ludności Papui Zachodniej⁴⁷.

Po uroczystych przemowach Papuasów i przedstawicieli nastąpiła luźniejsza część imprezy. Zagraniczni goście z chęcią pozowali do fotografii i rozmawiali z uczestnikami imprezy, a na scenie odbywały się dalsze koncerty. Przedsięwzięcie skupiło w jednym miejscu bezpośrednio ofiary indonezyjskich prześladowań, aktywistów działających na ich rzecz oraz publiczność, do której adresowane są ich inicjatywy. Festiwal przyczynił się do nawiązania lub pogłębienia relacji między nimi, a także wzmocnienia motywacji do podejmowania następnych inicjatyw. W tym rozumieniu wydarzenie stanowiło ucieleśnienie tezy mówiącej o muzyce burzącej mury.

Za jeden z filarów działalności polskiej filii kampanii uznano dążenie do zaangażowania większej liczby osób (w szczególności na szczeblu lokalnym) w projekty prowadzone przez organizację, co zostało określone słowami Szymborskiego, jako „ekspansja idei w świat zewnętrzny”⁴⁸. Do pierwszych przedsięwzięć tego typu należało zorganizowanie demonstracji pod Ambasadą Republiki Indonezji w Warszawie. W akcji wzięli udział członkowie zespołu

⁴⁵ Informacja pochodzi z przemówienia lidera „Mambesak” nagranych podczas II edycji festiwalu „Papua Merdeka”. Do odsłuchania na stronie: Inauguracja 2015.

⁴⁶ Wypowiedź R. Szymborskiego z 6 marca 2017 r.

⁴⁷ Inauguracja 2015.

⁴⁸ Wypowiedź R. Szymborskiego z 8 marca 2017 r.

„Mambesak”, przedstawiciele holenderskiego oddziału FWPC oraz inni aktywiści i uczestnicy festiwalu „Papua Merdeka”. W ramach manifestacji za pomocą profesjonalnego *mobile speakera* ogłoszono przemówienia wprowadzające w sytuację Papuasów w indonezyjskich prowincjach oraz wysunięto żądania prawa do ich samostanowienia⁴⁹.

W grudniu tego samego roku, z okazji 54. rocznicy nadania flagi państwowej oraz narodowego hymnu Papui Zachodniej, FWPCP włączyła się w międzynarodową akcję upamiętniającą to wydarzenie. Wzorując się na przebiegu jubileuszu w innych krajach i latach, przedstawiciele i sympatycy organizacji udali się do centrum Garwolina, w którym prezentowali flagę Gwiazdy Porannej, symbolizującą niepodległą Papuę Zachodnią, a także wykonywali fotografie pamiątkowe na jej tle. Akt publicznego pokazywania flagi grozi w Indonezji licznymi sankcjami, dlatego jej manifestacja jest jednocześnie protestem wobec ograniczania wolności Papuasów oraz wyrażeniem solidarności. Szymborski wyjaśnia wagę i celowość tego typu inicjatyw w następujący sposób:

wszelkie rodzaje interakcji z przechodniami mające miejsce podczas naszego marszu są dla nas źródłem optymizmu! Stanowią one integralny element poszerzania świadomości, motywowania do zaangażowania oraz pobudzania sumienia! To część naszej kampanii, którą konsekwentnie będziemy realizowali. Wiemy, iż wiele osób (w tym dzieci i młodzież wracająca ze szkół) ujrzalo flagę *Morning Star* po raz pierwszy! Wierzę, że ten widok dla części z nich będzie impulsem dla duchowych poszukiwań prawdy i w przyszłości zaowocuje poparciem naszej walki o godność, wolność i niepodległość Papui Zachodniej⁵⁰.

W przytoczonej wypowiedzi zawarta jest również misja FWPCP, której odzwierciedlenie znajduje się w podejmowanych przez organizację pracach, do których należą wspomniane już koncerty, manifestacje czy akcje solidarnościowe. Wykonywanie celów kampanii następuje również w formie wirtualnej, poprzez prowadzoną przez przedstawicieli stronę internetową oraz portal społecznościowy, gdzie zamieszczane są podstawowe informacje dotyczące problemu Papui Zachodniej i aktualne relacje z wydarzeń związanych z funkcjonowaniem polskich i zagranicznych filii FWPC. Taki rodzaj działalności umożliwia Szymborskiemu i Żuchowskiemu dotarcie do grona odbiorców dużo szerszego od lokalnego.

W drugim roku swojego istnienia polskie przedstawicielstwo organizacji rozbudowywało działalność o kolejne inicjatywy. Przykładem jest wystąpienie Szymborskiego w audycji Radia Kampus pt. „Róża Wiatrów” 10 lutego,

⁴⁹ Zob. Papua Merdeka 2015 oraz Demonstracja w Warszawie 2017.

⁵⁰ Pierwszego grudnia 2015.

podczas której opowiadał o sytuacji Papuasów w Indonezji oraz działalności FWPC⁵¹, czy też globalne wezwanie do działania z 19 kwietnia⁵², gdzie za pomocą strony internetowej nawoływano do zaangażowania w projekt fuzji Międzynarodowych Parlamentarzystów dla Papui Zachodniej w Londynie z członkami Zjednoczonego Ruchu Wyzwolenia Papui Zachodniej oraz Międzynarodowymi Prawnikami na rzecz Papui Zachodniej. Za cel połączenia uznano ogłoszenie wspólnej odezwy, mającej umożliwić przeprowadzenie referendum niepodległościowego pod międzynarodowym nadzorem⁵³.

W międzyczasie FWPCP kontynuowała również wcześniejsze inicjatywy. W trzeciej odsłonie festiwalu „Papua Merdeka” zaproszono gościa specjalnego, studenta pochodzącego z ludu Biak w Papui Zachodniej. Według Szyborskiego Manbero Oridek przybył „aby pogłębić swą wiedzę o świecie, ujrzeć na własne oczy niezwykłą siłę wsparcia i solidarności jaka płynie z Polski do narodu Papui Zachodniej, by podać rękę i spojrzeć w oczy tym, którzy zaangażowali się w walkę o prawo do samostanowienia jego narodu”⁵⁴. Gość nie poprzestał jedynie na tym, bowiem w trakcie wizyty przekazał Szyborskiemu obszerną i bezpośrednią relację z tego, co dotyka jego i część Papuasów w Indonezji. Student dzielił się wiedzą także z uczestnikami festiwalu, w formie rozmowy oraz śpiewu przed publicznością. Wykonał między innymi jedną z charakterystycznych dla papuaskiego ludu Biak pieśni Wor, wyrażającą symbiozę ludzi z naturą⁵⁵. W kolejnym punkcie programu Oridek złożył ze sceny uroczyste podziękowania za dotychczasową walkę o prawa jego ludu, a następnie poprosił o dalsze wsparcie. Wystąpienie zakończyło podniosłą część festiwalu, po której nastąpiły koncerty zaproszonych zespołów⁵⁶.

Na początku 2017 r. światło dzienne ujrzał kolejny z międzynarodowych projektów FWPC. 24 stycznia w londyńskim Pałacu Westminsterskim oficjalnie inaugurowano petycję kierowaną do Sekretarza Generalnego ONZ, która wzywa do zakończenia ludobójstwa oraz sprawiedliwego referendum w sprawie niepodległości mieszkańców Papui Zachodniej⁵⁷. Polska filia kampanii włączyła się w działania, upowszechniając na stronie internetowej

⁵¹ Audycja 2016.

⁵² Historyczna mobilizacja 2016.

⁵³ Ibidem.

⁵⁴ Fragment pochodzi z relacji R. Szyborskiego: Relacja z koncertu 2016.

⁵⁵ Rutheford 2003, s. 90, 91.

⁵⁶ Zob. Relacja z koncertu 2016.

⁵⁷ Informacje pochodzą z oficjalnej strony petycji [online]: <https://secure.avaaz.org/en/petition/SecretaryGeneral_of_the_United_Nations_Antonio_Guterres_End_the_Genocide_in_West_Papua/?aRQJkcb>.

i portalu społecznościowym informacje o petycji, a także nawołując do „podpisania” elektronicznej wersji ankiety⁵⁸. Akcja ta jest nadal w fazie realizacji. Do innych aktualnie prowadzonych prac FWPCP należy również przygotowanie IV edycji festiwalu „Papua Merdeka”, wystawa fotograficzna poświęcona zachodnio-papuaskim staraniom o niepodległość oraz dążenia do zainicjowania w Polsce programu „Międzynarodowi Parlamentarzyści dla Papui Zachodniej”⁵⁹. W przypadku ostatniej inicjatywy Szymborski i Żuchowski planują m.in. wysłanie „Apelu w sprawie globalnej petycji dla Papui Zachodniej” do polskich parlamentarzystów, a także udanie się do ich biur w Warszawie, gdzie złożone zostaną listy intencyjne w tej sprawie⁶⁰.

Przytoczone w niniejszej pracy przedsięwzięcia związane były z pierwszym filarem działalności FWPCP. Za drugi Szymborski uznał „wzmacnianie psychologicznie samych Papuasów”⁶¹. Działacze znajdują się w stałym kontakcie z osobami pracującymi na rzecz przeciwdziałania łamaniu praw człowieka w Indonezji i sympatykami organizacji. Wymieniają się korespondencją na temat aktualnych wydarzeń, ustalają strategię działania, organizują oraz wykonują kolejne inicjatywy w przestrzeni publicznej. Ponadto utrzymują oni relacje z papuaskimi ofiarami represji, dzielącymi się z nimi osobistymi problemami. W miarę możliwości przedstawiciele udzielają im pomocy⁶². Starania te mają „podtrzymać wysokie morale i nadzieję na pozytywny finał, dawać wsparcie emocjonalne w sytuacji terroru, tortur i braku nadziei”⁶³.

Wszystkie te cele i inicjatywy realizowane są w Polsce przez dwóch reprezentantów FWPCP oraz grono osób z nimi sympatyzujących: aktywistów, muzyków i ludzi, którym los Papuasów w Indonezji nie jest obojętny. Relacje łączące te osoby niekiedy mają charakter stały, a niekiedy są odnawiane tylko przy okazji danych przedsięwzięć. Ustanawiane i podtrzymywane są bezpośrednio podczas spotkań na wydarzeniach, a także poprzez różne formy telekomunikacji: rozmów telefonicznych, wiadomości *e-mail* i portale społecznościowe.

⁵⁸ Inauguracja 2017. Od 24 stycznia 2017 r. do 21 marca 2017 r. zebrano 22 492 głosów. Niestety, ze względu na ograniczenia strony ciężko jest ustalić, jaki jest odzew na wezwanie do podpisania petycji wśród Polaków. Według Szymborskiego jest to co najmniej kilkadziesiąt osób.

⁵⁹ Informacje o IPWP 2017.

⁶⁰ Wypowiedź przedstawicieli FWPCP z 10 lipca 2017 r.

⁶¹ Wypowiedź R. Szymborskiego z 8 marca 2016 r.

⁶² Ze względu na prośbę przedstawicieli FWPCP nie podaję konkretnych przykładów tej formy pomocy.

⁶³ Wypowiedź R. Szymborskiego z 8 marca 2016 r.

Dla Szymborskiego i Żuchowskiego sprawy związane z organizacją stanowią codzienne zajęcie. Czas na nie poświęcany zależy od bieżących obowiązków i nadchodzących wydarzeń. Pierwszy z nich poświęca na nią średnio od dwóch do czterech godzin dziennie, jednak wraz ze zbliżającymi się inicjatywami liczba godzin stopniowo wzrasta. Do jego najważniejszych rutynowych obowiązków należy utrzymywanie korespondencji z aktywistami i Papuasami, upowszechnianie informacji na stronach internetowych oraz opracowywanie i przygotowywanie kolejnych przedsięwzięć. Charakter działalności Żuchowskiego różni się, ponieważ do jego głównych zadań należy opracowywanie tekstów, na które, w zależności od potrzeby, poświęca większość lub nawet cały dzień. Gdy zajęć jest mniej, zajmuje mu to około godziny dziennie. Za pracę dla FWPC Szymborski i Żuchowski nie pobierają żadnego wynagrodzenia. Nie otrzymują także dotacji ani grantów.

Działalność FWPCP pod pewnymi względami różni się od macierzystej organizacji. Centralna jednostka udostępnia na swojej witrynie internetowej informacje, które następnie są tłumaczone z języka angielskiego i redagowane przez polskich reprezentantów oraz umieszczane na prowadzonych przez nich stronach. Poza nimi Szymborski i Żuchowski publikują również własne teksty. Platforma, którą zarządza FWPC, jest bardziej rozwinięta niż jej polski odpowiednik. Zawiera więcej informacji, prowadzi sklep internetowy, z którego dochód przeznaczony jest na cele organizacji, udostępnia dokumenty, fotografie, materiały promocyjne, innymi słowy proponuje więcej możliwości włączenia się w pomoc Papuasom. Kierowana przez Wendę jednostka jest również zaangażowana we współpracę i negocjacje z międzynarodowymi politykami wielu szczebli, czego przykładem jest wspomniany program „Międzynarodowi Parlamentarzyści dla Papui Zachodniej”, zrzeszający 105 polityków⁶⁴. Analogicznie do różnic między głównym trzonem kampanii a polską filią, odmiennie funkcjonują również odłamy FWPC w innych krajach.

GLOKALNY CHARAKTER POLSKIEGO ZAANGAŻOWANIA W OCHRONĘ PRAW CZŁOWIEKA W PAPII ZACHODNIEJ

Wymienione rozbieżności związane są z globalnym charakterem ich funkcjonowania. Każda z jednostek FWPC nawiązuje ponadlokalne relacje i współpracę z innymi organizacjami, aktywistami, sympatykami, papuaskimi

---

⁶⁴ Liczba polityków pochodzi z oficjalnej strony grupy, dotyczy stanu z dnia 20 maja 2017 r. Informacje o IPWP 2017.

uchodźcami. Korzysta z globalnych źródeł, z których czerpie informacje, pomysły na inicjatywy oraz sposoby ich realizacji. Jednocześnie charakter tych wszystkich działań zależy od lokalnych uwarunkowań, w jakich są podejmowane. Ze względu na niewielkie fundusze polski oddział nie prowadzi inicjatyw o tak szerokim zasięgu i zróżnicowaniu, jak jego odpowiednik w Holandii czy Wielkiej Brytanii. W związku z niewystępowaniem na terytorium Polski papuaskich uchodźców nie są oni tak głęboko zaangażowani w akcje FWPCP jak w przypadku wymienionych wyżej krajów, zamieszkiwanych przez ową mniejszość.

Dbłość o poszanowanie praw ludzkich we współczesnym świecie zdominowanym przez sprzężoną ze sobą globalność i lokalność przybiera wiele form oraz oferuje liczne możliwości działania, które odzwierciedla obraz kształtowania się i funkcjonowania FWPCP. Implikacje procesów globalizacji stanowią wręcz kluczowy warunek powstania, a następnie funkcjonowania filii. Informacje dostępne dzięki środkom masowego przekazu w postaci literatury, filmu, radia, telewizji, Internetu stanowiły dla nich źródło wiedzy na temat problematyki papuaskiej w Indonezji. Nowoczesne sposoby komunikacji, takie jak telefonia czy komunikatory w sieci, pozwoliły Szymborskiemu i Żuchowskiemu nawiązać i rozwinąć relację, która zaowocowała stałą współpracą, skutkiem której utworzono FWPCP. Po oficjalnym ustanowieniu przedstawicielstwa Internet służył im także do publikowania tekstów i informacji na temat indonezyjskich Papuasów, a co się z tym wiąże, do poszerzania świadomości społecznej i zachęcania do walki o ich prawa. Powyższe przykłady ukazują mechanizmy jednoczesnego „poszerzania” oraz „kurczenia” się świata, co unaocznia się w tym, jak znacząco poszerzyli oni swoje horyzonty na temat Papui Zachodniej dzięki możliwości poszukiwania informacji w środkach masowego przekazu, a z drugiej strony nawiązując dzięki nim bezpośredni kontakt z przedstawicielami owej prowincji, czym czynią wspomniany świat metaforycznie mniejszym – to, co dawniej byłoby bardzo trudno dostępne, teraz jest dla nich niemalże na wyciągnięcie ręki. Przypadek FWPCP pokazuje sposoby, na które idee (np. na temat Papui Zachodniej), towary (fotografie, dokumenty), symbole (flaga) oraz inicjatywy (aukcje solidarnościowe) związane z funkcjonowaniem organizacji przepływają swobodnie między granicami wytyczonymi przez systemy państwowe, w przeważającej mierze omijając bariery związane z ograniczeniami przestrzennymi oraz czasowymi.

W pracy FWPCP widoczne są również przejawy wzajemnych relacji między tzw. centrami a peryferiami. Ludy zrzeszone w ruchach indygennych, na

co zwraca uwagę powołująca się na Robertsona kulturoznawczyni Barbara Pasamonik, „nie odrzucają świata, ale chcą być w niego włączone”⁶⁵. Ilustrują to szczególnie kontakty między Szymborskim a ofiarami represji w Indonezji, które wysyłając mu zdjęcia, materiały, prośby o konkretne działania, stają się aktywnymi aktorami społecznymi, wpływającymi na podejmowane przez niego decyzje. Pasamonik stwierdza ponadto, że Internet umożliwia lokalnym społecznościom „wprowadzanie wartości lokalnych do globalnego obiegu informacji”⁶⁶, czego przykładem jest obecność w materiałach publikowanych na witrynach internetowych przez FWPCP wypowiedzi, fotografii czy filmików video Papuasów prezentujących ich historię, kulturę oraz problemy, z którymi się aktualnie borykają⁶⁷.

Jak wskazują powyższe rozważania, powstanie oraz funkcjonowanie polskiej filii FWPC jest w dużej mierze uzależnione od Internetu. Medium to zapewnia szybki, nieskomplikowany i relatywnie tani sposób komunikowania się między członkami organizacji, jej sympatykami oraz poszkodowanymi Papuasami. Nie wymaga kontaktu twarzą w twarz, wiążącego się z czasochłonnymi i drogimi podróżami, które stanowiłyby poważny wydatek dla organizacji utrzymującej się wyłącznie z darowizn. Internet stanowi dla Szymborskiego i Żuchowskiego przystępne źródło wiedzy oraz materiałów niezbędnych do pracy. Dzięki temu narzędziu mogą oni prowadzić na dużą skalę działalność upowszechniającą problematykę konfliktu indonezyjsko-papuaskiego, a także pozyskiwać nowych zwolenników gotowych do współpracy na ich rzecz. Z drugiej strony, wykorzystując Internet, Papuasi sami wykazują inicjatywę w kierunku dzielenia się swoim życiem i zdobywania pomocy od międzynarodowych odbiorców.

Walka o prawa Papuasów w Papui Zachodniej stanowi przykład globalnego wymiaru współczesnego świata. Uzmysławia on, iż spojrzenie na ludy rdzenne, włączane w pewnych momentach swojej historii w obręby dominujących państw, a nawet imperiów, nie musi padać jedynie z perspektywy dotyczącej ich niedoli, ale wręcz przeciwnie, może ukazywać ich sposoby radzenia sobie z nową rzeczywistością. Papuasi, wykorzystując możliwości płynące z globalizacji, zdołali zaprezentować międzynarodowej publiczności swoją historię, a co więcej, skłonić ją do pomocy w dążeniach do tego, aby jej koniec okazał się w przyszłości szczęśliwy. Miejmy nadzieję, że tak się stanie.

⁶⁵ Pasamonik 2013, s. 134.

⁶⁶ Ibidem, s. 133.

⁶⁷ Zob. wypowiedź Orideka Apa na stronie FWPCP: Historia rodziny Apów 2017.

PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN THE GLOBAL WORLD: THE INSTANCE OF FREE WEST PAPUA CAMPAIGN POLAND

Summary

One of the aspects associated with globalization is glocalization. The term refers to local modes of receiving globally available goods, values, ideas, services and information, as exemplified by undertakings of Polish human rights activists on the territory of the Republic of Indonesia. This paper outlines their actions which – in order to accomplish their objectives – rely on adapting and using mass media (the internet in particular) to accomplish their objectives as well as use the support of international systems of non-governmental organizations, such as Free West Papua Campaign or the UN.

Bibliografia

- About the campaign [online]. FWP [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://www.freewestpapua.org/info/about-the-campaign/>>.
- Akcja solidarnościowa 2013: Akcja solidarnościowa w Warszawie [online]. Papua Zachodnia – Polska [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://krewpapasow.wordpress.com/2013/12/15/1-grudzien-2013-aukcja-solidarnosciowa-w-warszawie/>>.
- Appadurai A. 2005, *Nowoczesność bez granic*, Kraków.
- Audycja 2016 [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/2016/02/15/audycja-roza-wiatrow-w-radiu-kampus-o-papui-zachodniej-10-02-2016>>.
- Baker Ch. 2005, *Studia kulturowe – teoria i praktyka*, Kraków.
- Bertrand J. 2007, *Papuan and Indonesian nationalism: Can they be reconciled?*, [w:] Hedman E.L. (red.), *Dynamics of Conflict and Displacement in Papua, Indonesia*, Oxford, s. 16-31.
- Braithwaite J. i in. 2010, *Anomie and Violence, Non-truth and reconciliation in Indonesian peacebuilding*, Canberra.
- Demonstracja w Warszawie 2017 [online]. FWPC [dostęp: 2017-07-11]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/2017/04/27/demonstracja-w-warszawie-a-przemyt-broni-w-dzakarcie/>>.
- Eriksen T.H. 2009, *Małe miejsca, wielkie sprawy Wprowadzenie do antropologii społecznej i kulturowej*, Warszawa.
- Free West Papua Campaign w Polsce [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/free-west-papua-campaign-w-polsce/>>.
- Grzywacz A. 2014, *Tożsamość narodowa i polityka zagraniczna Indonezji*, Toruń.
- Historia rodziny Apów [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/fwpc-nederland-historia-rodziny-apow/>>.
- Historyczna mobilizacja 2016 [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/2016/04/19/historyczna-mobilizacja-globalne-wezwanie-do-dzialania-kwiecien-2016>>.
- Inauguracja 2015 [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/2015/10/13/inauguracja-free-west-papua-campaign-poland/>>.

- Inauguracja 2017 [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/2017/01/25/inauguracja-miedzynarodowej-petycji-w-sprawie-papui-zachodniej-ktora-trafi-do-sekretarza-generalnego-onz>>.
- Informacje o IPWP [online]. IPWP Poland [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://ipwppoland.wordpress.com/informacje/>>.
- Koncert 2014: Koncert Papua Merdeka [online]. Papua Zachodnia – Polska [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://krewpapasow.wordpress.com/koncert-papua-merdeka-9-08-2014//>>.
- Koncert 2015: Ogłoszenie – Koncert Papua Merdeka [online]. Papua Zachodnia – Polska [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://krewpapasow.wordpress.com/2015/08/01/ogloszenie-koncert-papua-merdeka-ii-niecieplin-k-garwolina-godz-1600/>>.
- Papua Merdeka 2015 [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/2015/10/13/papua-merdeka-demonstracja-pod-ambasada-indonezji-w-polsce/>>.
- Pasamonik B. 2013, Globalizacja kultury czy globalizacja kultur, [w:] E. Tarkowska, A. Firkowska-Mankiewicz, T. Kanasz (red.), Krótkie wykłady z socjologii. Kategorie, problemy, subdyscypliny, Warszawa, s. 117-138.
- Pierwszego grudnia 2015 [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/2015/12/04/fwpc-poland-pierwszego-grudnia-na-ulicach-garwolina/>>.
- Posern-Zieliński A. 2010, Globalizacja w „czwartym świecie” a nowe ruchy tubylcze, LUD, 94, Warszawa, s. 25-46.
- Relacja z koncertu 2016 [online]. FWPC [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://fwpcpoland.wordpress.com/2016/08/18/relacja-z-koncertu-fest-papua-merdeka-iii/>>.
- Ricklefs M.C. 2001, A History of Modern Indonesia since c. 1200, London.
- Rutheford D. 2003, Raiding the land of Foreigners. The limits of the nation on an Indonesian frontier, Princeton.
- Vickers A. 2003, A history of modern Indonesia, Cambridge.
- Webb-Gannon C. 2014, Merdeka in West Papua: Peace, Justice and Political Independence, *Anthropologica*, 56, 2, s. 353-367.
- Żuchowski 2017a [online]. Wolne Media [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<https://wolnemedi.net/page/2/?s=Damian+%C5%BBuchowski>>.
- Żuchowski 2017b [online]. Salon 24 [dostęp: 2017-05-20]. Dostępny w Internecie: <<http://damzuchowski.salon24.pl/>>.